

det vil gaae, naar den Tid skulde komme — og naar vi see hen paa Historien, saa maae vi si den ikke blot kan, men vil komme — da vi faae en Regjering, som ikke er Friheden gunstig, en Regjering, som vil være gjennemtrængt af thvst Forestilling om et Kongedømme af „Guds Naade“; men naar den Tid kommer, saa er det de frie Communer, som skulde være Frihedens Støtte i Landet; — lad os derfor først og fremmest søge at fremkalde dem.

Krebs: Jeg maa paa Communerne Begne tillade mig at takke den sidste ærede Taler for hans Uttringer. Det, hvorfor jeg tildeels har grebet Ordet, var ikke for at modsigte den høitærede Minister i hans Skildring af den gode Forstaaelse, der i mange Communer hersker imellem Borgermesteren og Borgerrepræsentationen; det er ganske vist, at jeg selv med Glæde har seet Saabant sinde Sted; men paa den anden Side kan det vist heller ikke være undgaaet den høitærede Ministers Opmærksomhed, at det Modsatte paa flere Steder er Tilfældet, og at der gives Communer, hvor Borgermesteren eller Borgermestrene ikke alene ere gjennemtrængte af en Øst til at bestille saa lidt som muligt, men i Møderne gjøre saamange Ophøvelser som muligt og tage deres Messures eller stemme for eller imod en Sag, efter som visse Personligheder tillade sig at være af en anden Mening end den tilstedeværende Borgermester. Naar Borgermesteren saaledes efter dette mindre smukke Billede virker stadelig ikke alene paa den communale Udvikling, men ogsaa paa den gode Forstaaelse mellem Communalbestyrelsens Medlemmer, paa den videre Udvikling baade i Land og Gjærning, og stadig har Riv og Trætte med dem, der skulle arbejde med ham, gjøre dem kjede og trætte af deres Virksomhed, saa troer jeg, at der er Anledning til at virke hen til at faae det her omhandlede Forhold forandret — thi at der eksisterer saadanne Tilfælde, som jeg her har fremhævet, er ganske vist, om just ikke maastee i den Mængde som de, hvor en bedre Land hersker — og jeg vilde derfor finde det meget beklageligt, om det foreliggende Forslag ikke skulde finde den Anklang her i Thinget, at det kunde gaae igjennem og blive til Lov.

Judenrigsministeren: So mere jeg af mit ganske Hjerte kan slutte mig til Alt, hvad der af den næstforegaaende ærede Taler (Jacobsen) er udtalt, desto mere maa jeg gjøre opmærksom paa, at Realisationen af det Billede, han udkastede, ikke vil kunne stee igjennem dette Lovforslag, eller overhovedet vil kunne stee uden igjennem en heel anden Udvikling. Det, han har sagt, kan ganske vist fuldstændig stee, men kun under den Forudsætning, at det er Communerne, som gjennem af dem valgte Personer udføre hele den communale Forvaltning, saa at Staten i Virkeligheden indskrænker sig til at føre Tilsyn dermed. Ogsaa er jeg af den Overbeviisning, at de Tilfælde ville være sjeldnere, hvor man vil forsøge at foretage Noget, som ligesvem kan kaldes ulovligt, og hvad der kan være til Skade for en Commune, mener jeg, maa under en videre Udvikling af alle communale Friheder fortolkes overmaade liberalt, da det jo er dem, der gjøre Skaden, der selv først og fremmest komme til at lide derunder, og egen Erfaring vil derfor nok føre dem paa rette Veie. Men dette kan ikke bringes til Anvendelse ligeoverfor den Tingenes Tilstand, der nu bestaaer, hvor det er kongelige Embedsmænd, lønne af Staten, der skulle udføre det Hele. Det gaaer ikke an der at si, at hvad Borgerrepræsentanterne vedtage med Majoritet, skal blive staaende og ubetinget efterkommes og udføres af dem, der af Staten ere satte hen som Magistrat. Vilde Communerne nemlig have hele Fordelen deraf og hele Myndigheden, hvad jeg ogsaa anseer for ønskeligt, skulle de ogsaa bære dens Byrder. At dette Forslag kan være et Program til en ny Communallov, kan gjerne være; men det er ikke en Sætning, der kan gjøres gjælden under den nu bestaaende Tingenes Tilstand.

Jacobsen: Jeg vil ganske villig indrømme, at det maastee ikke er en fuldkommen correct Fordring; men jeg troer, at det er nødvendigt at opstille den, og jeg troer, at det er muligt at gennemføre den. Jeg vil i denne Henseende henvise til et Exempel fra Njøbenhavn, før den fik sin nuværende Communallov; da havde Njøbenhavn en kongevalgt Magistrat; men det er factisk, at Borgerrepræsentantskabet